

Podsumowanie realizacji projektu LIFE-IP Małopolska LIFE14 IPE PL 021

Marzec 2017

Urząd
Marszałkowski
Województwa
Małopolskiego

Projekt „Wdrażanie Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego – Małopolska w zdrowej atmosferze”
LIFE-IP MAŁOPOLSKA / LIFE14 IPE PL 021 realizowany jest przy wsparciu programu LIFE Unii Europejskiej

I. Najważniejsze wydarzenia

- Nawiązano współpracę z ekspertami Banku Światowego, którzy na bazie doświadczeń i potrzeb Małopolski przygotowują założenia do instrumentów wsparcia termomodernizacji budynków jednorodzinnych przy szczególnym uwzględnieniu problemu ubóstwa energetycznego.
- Zakończyły się konsultacje społeczne projektu uchwały antyśmogowej obejmującej całe województwo śląskie (wyznacza standardy emisji dla kotłów i kominków oraz parametry jakości dla paliw) oraz przejściowej uchwały antyśmogowej dla Krakowa (wyznacza parametry jakości węgla i drewna do czasu całkowitego zakazu stosowania paliw stałych). Przyjęcie obu uchwał planowane jest w kwietniu 2017 roku.
- Ekodoradcy uczestniczyli w przygotowaniu łącznie 37 wniosków na kwotę 51 mln zł o dofinansowanie projektów w zakresie ochrony powietrza. Głównie były to wnioski na wymianę źródeł ogrzewania w ramach programu PONE WFOŚiGW w Krakowie, ale również na działania edukacyjne, termomodernizację i instalację oze w budynkach publicznych.
- Organizacja konferencji dot. likwidacji niskiej emisji i modernizacji ciepłownictwa w kontekście wymagań dyrektywy MCP cieszyła się dużym zainteresowaniem gmin, w których funkcjonują systemy ciepłownicze oraz ekspertów z tej dziedziny. Była to jedna z pierwszych w Polsce analiz przyszłości i możliwości rozwoju ciepłownictwa przy uwzględnieniu najnowszych unijnych wymagań prawnych. Dyrektywa MCP wymusi modernizację średniej wielkości ciepłowni na węgiel, co ograniczy opłacalność korzystania z sieci ciepłowniczych w mniejszych miejscowościach.
- W dniach 9-10 marca 2017 r. odbyła się wizyta VITO w Krakowie, w trakcie której uzgodnione zostały kolejne kroki dotyczące przygotowania narzędzia do wysokorozdzielczego modelowania w Krakowie. Wymieniono się doświadczeniami w zakresie stosowania nisko kosztowych sensorów pyłu oraz ustalono wstępnie współpracę przy wypracowaniu metodyki oceny zgodności dla sieci sensorów.

II. Podsumowanie działań projektu

C.1. Ekodoradcy

- Ekodoradcy udzielali porad i pomocy mieszkańcom w wymiarze:
 - 6 902 osób przyjętych w biurze,
 - 803 w trakcie wizyt w terenie i na spotkaniach,
 - 6 224 telefonicznie,
 - 632 pisemnie lub mailowo.
- Przeprowadzili 114 kontroli u mieszkańców w zakresie spalania odpadów,
- Prowadzili badania kamerą termowizyjną w budynkach publicznych i u mieszkańców. Łącznie przebadali 54 budynki publiczne i 245 budynków prywatnych.
- Ekodoradcy prowadzili również badania jakości powietrza przy pomocy pyłomierzy w gminach: Wolbrom, Gołcza, Sucha Beskidzka, Wadowice.
- Dzięki wsparciu ze strony Ekodoradców gminy przygotowały 37 wniosków na łączną kwotę 51 mln zł o dofinansowanie projektów w zakresie ochrony powietrza, głównie z programu PONE WFOŚiGW w Krakowie.
- Ekodoradcy zaangażowani byli w zbieranie ankiet od mieszkańców i rozpatrywanie wniosków o dofinansowanie do wymiany kotłów lub instalacji oze:
 - Zebrano 4 220 ankiet od mieszkańców zainteresowanych skorzystaniem z dofinansowania,
 - Rozpatrzono 1 318 wniosków mieszkańców lub podmiotów o dofinansowanie,
 - Podpisano 622 umów z mieszkańcami lub podmiotami o dofinansowanie i rozliczono 37 takich umów,
- Ekodoradcy zajmowali się również przygotowaniem i weryfikacją dokumentów strategicznych (np. plany gospodarki niskoemisyjnej, plan zaopatrzenia w ciepło). Zweryfikowanych zostało łącznie 15 dokumentów.
- Ekodoradcy wprowadzili lub zaktualizowali dane o 692 budynkach w bazie ogrzewania.
- Ekodoradcy nawiązali współpracę z 64 podmiotami (np. LGD, organizacje pozarządowe, producenci kotłów).

C.2. Centrum Kompetencji

- 3 marca 2017 r. zorganizowana została konferencja „Małopolska w zdrowej atmosferze - likwidacja niskiej emisji i modernizacja ciepłownictwa

w kontekście wymagań dyrektywy MCP” przy współpracy z Centrum Energetyki AGH, która przedstawiała wyzwania dla ciepłowni i spółek ciepłowniczych w zakresie poprawy jakości powietrza.

- 20 marca 2017 r. zakończyły się konsultacje społeczne projektu przejściowej uchwały anty-smogowej dla Krakowa. W okresie od 24 lutego do 20 marca 2017 r. przekazanych zostało 9 uwag oraz pozytywna opinia Prezydenta Miasta Krakowa do wprowadzanego rozwiązania. Regulacja zakłada wprowadzenie od 1 lipca 2017 r. zakazu używania niskiej jakości węgla w indywidualnych gospodarstwach na obszarze Gminy Miejskiej Kraków, aż do momentu wejścia w życie całkowitego zakazu palenia węglem, czyli do 31 sierpnia 2019 r. Projekt uchwały trafi pod obrady sejmiku województwa w kwietniu.
- Rozpoczął się drugi semestr studiów podyplomowych dla Ekodoradców prowadzonych przez Wydział Paliw i Energii AGH, w marcu odbyły się 3 zajęcia studiów.
- 29 marca 2017 roku odbyło się spotkanie z Zespołem Ekspertów w sprawie listy niskoemisyjnych urządzeń grzewczych. Na spotkaniu omówiono najważniejsze zasady współpracy oraz opracowano wspólne podejście do weryfikacji otrzymanych zgłoszeń o wpis na listę.
- 30 marca 2017 roku w Krakowie odbyło się spotkanie pn. „Uchwała anty-smogowa w Małopolsce a branża kominkowa od 1 lipca 2017 r.”, organizowane przez Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kominki Polskie. Spotkanie miało formę otwartej debaty, podczas której przedstawiciele UMWM odpowiadali na pytania branży kominkowej dotyczące nowych przepisów wynikających z przyjętych uchwał anty-smogowych dla Krakowa i Małopolski.

C.3. Wsparcie wdrożenia zakazu stosowania paliw stałych do ogrzewania w Krakowie

- Pracownicy zatrudnieni w ramach projektu LIFE zaangażowani są w weryfikację wniosków i rozliczanie dotacji do wymiany kotłów:
 - Przeprowadzili 310 kontroli przedwykonawczych oraz 375 kontroli powykonawczych,
 - Rozpatrzyli 297 wniosków mieszkańców i przygotowali dokumenty, dzięki którym zawarte zostały 162 umowy dotacji,
 - Rozliczyli 19 umów dotacyjnych,

- Funkcjonują 2 punkty informacyjne dla mieszkańców Krakowa. W punktach informacyjnych osobiście obsłużonych zostało 997 osób i 1 086 telefonicznie.

C.4. Platforma zarządzania jakością powietrza w Krakowie przy wykorzystaniu narzędzi wysokorozdzielczego modelowania

- 9 marca 2017 r. w Krakowie odbyło się spotkanie robocze z VITO w zakresie aktualnego postępu prac nad przygotowaniem narzędzia modelowania dla Krakowa oraz uzgodnień w zakresie funkcjonalności narzędzia. Uzgodnione zostały terminy kolejnych działań partnerów.
- Ustalono zostały przybliżone terminy kampanii pomiarowych tlenków azotu przy użyciu próbników pasywnych.

C.6. Międzynarodowe modelowanie zanieczyszczeń powietrza

- 2 marca 2017 r. w Pradze odbyło się spotkanie VITO, Czech oraz Słowacji dotyczące międzynarodowego modelowania zanieczyszczeń powietrza. Na spotkaniu opracowano wspólną metodologię inwentaryzacji oraz wyznaczono zakres danych wejściowych dostarczanych przez partnerów zgodny z wymaganiami narzędzia do modelowania EISSA tool.
- Województwo Śląskie podpisało umowę z wykonawcą przygotowania regionalnej inwentaryzacji emisji zanieczyszczeń.

D.1. Monitoring efektów wdrażania Programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego

- 10 marca 2017 roku w UMWM odbyło się spotkanie z przedstawicielami VITO dotyczące pomiarów jakości powietrza za pomocą sensorów pyłu zawieszonego. W spotkaniu brali udział przedstawiciele jednostek współpracujących z UMWM w ramach organizowanej akcji pomiarów porównawczych – GIOŚ, WIOŚ w Krakowie, AGH, KAS oraz UMK. Celem spotkania była wymiana doświadczeń związanych z pomiarami jakości powietrza za pomocą sensorów pyłu.
- Wszystkim gminom w Małopolsce udostępniona została możliwość korzystania z bazy inwentaryzacji ogrzewania budynków i jest ona wykorzystywana do sprawozdawczości z realizacji Programu ochrony powietrza.

E.1. Regionalna kampania medialna na rzecz czystego powietrza

- Uzgodniona została szczegółowa lokalizacja billboardów oraz tras przejazdu przyczep mobilnych w ramach II odsłony kampanii.

E.2. Lokalne działania informacyjno-edukacyjne w zakresie ochrony powietrza

- Rozpoczęła się dystrybucja książek dla lekarzy o skutkach zdrowotnych zanieczyszczenia powietrza.
- Realizowane są projekty grup i organizacji w ramach programu grantów „Nasze Powietrze”.
- Ekodoradcy w gminach przygotowali i dystrybuowali materiały edukacyjne:
 - Przygotowali 8 851 ulotek i broszur oraz 43 plakaty,
 - Rozdystrybuowali 6 402 ulotek i broszur oraz 223 plakaty,
 - Przygotowali 549 i rozdystrybuowali 272 innych materiałów edukacyjnych (książki, tablice informacyjne, prezentacje, banery, roll-upy).
- Ekodoradcy organizowali spotkania i wydarzenia:
 - 68 spotkania w szkołach lub przedszkolach, w których uczestniczyło łącznie 2 987 dzieci,
 - 11 konkursów dla dzieci / młodzieży, w których uczestniczyło 870 osób,
 - 124 spotkania z mieszkańcami, w których wzięło udział 1 745 osób,
 - 71 spotkań z lokalnymi liderami (księża, lekarze, strażacy, organizacje) z łącznie 687 osobami,
 - Zorganizowali 8 innych wydarzeń (konsultacje, spotkania klastra energii), w których uczestniczyło łącznie 360 osób,
 - Dodatkowo wzięli udział w 39 innych wydarzeniach (posiedzenie sejmowej komisji ochrony środowiska w Rabce-Zdrój, spotkania, konferencje).

E.3. Tworzenie sieci wymiany doświadczeń z innymi projektami

- 2 marca na spotkaniu Zespołu ds. legislacji przy Komitecie Sterującym ds. KPOP w Ministerstwie Środowiska wskazywana była potrzeba wdrożenia przepisów w zakresie kontroli eksploatacji kotłów przez służby kominiarskie.

- W dniach 10-12 marca 2017 r. we Wrocławiu odbyło się spotkanie Polskiego Alarmu Smogowego, zrzeszającego grupy na rzecz czystego powietrza z Polski. Wzięło w nim udział około 30 aktywistów z około 15 grup z 6 województw.
- Nawiązany został kontakt z grupami antysmogowymi z Bułgarii – zaplanowano szkolenia dla działaczy z Bułgarii. Przekazane zostały również doświadczenia KAS podczas spotkania w Belgradzie z NGO z Bałkanów zajmującymi się m.in. tematyką powietrzną.
- Nawiązana została współpraca z Bankiem Światowym, który na zlecenie Komisji Europejskiej i przy współpracy z Ministerstwem Rozwoju będzie przygotowywał na bazie doświadczeń województwa małopolskiego założenia instrumentów finansowych i zasad wsparcia termomodernizacji budynków jednorodzinnych i wymiany źródeł ciepła. Odbyła się wizyta w Warszawie w celu wypracowania zakresu prac oraz spotkanie w Krakowie z udziałem ekspertów Banku Światowego z Waszyngtonu, na których omawiane były dotychczasowe doświadczenia Małopolski i potrzeby w zakresie termomodernizacji i wymiany źródeł ciepła.
- W województwie śląskim rozpatrzone zostały wszystkie uwagi z konsultacji społecznych oraz konsultacji z jednostkami samorządu terytorialnego projektu uchwały antysmogowej oraz został on przyjęty przez Zarząd Województwa Śląskiego.

E.4. Promocja realizacji projektu

- Ekodoradcy w gminach przygotowali lub wzięli udział w informacjach medialnych związanych z projektem:
 - 23 artykuły w prasie,
 - 139 artykułów i postów w internecie i mediach społecznościach,
 - 9 audycji radiowych lub TV,
 - 13 razy wykorzystano inne media (np. tablice informacyjne).

F.1. Zarządzanie projektem

- Zawarte zostały ostatnie umowy partnerskie – z VITO i z Ministerstwem Środowiska Republiki Czeskiej.